

Arviointi oppimisena

Tampere 9.2.2017

Päivi Nilivaara

inOline

Päivän kulku

-
- 9.00 Kahvia ja heräämistä
 - 9.15 Teemaan virittävä työskentely
Puhetta ja pohdintaa arvioinnista, oppimaan oppimisesta ja metakognitiosta
 - 11.30 Lounastauko
 - 12.30 Toimintaa palautteen ympärillä
 - 14.00 Kahvia ja virkistävää liikettä
Arvioinnin arviointia
 - 15.30 Päivän arviointi ja rohkaisevat loppusanat
 - 16.00 Kotia kohti

Synonymivaihtarit

Jos et saisi käyttää sanaa **arviointi** ja joutuisit kuvailemaan ops:n mukaista arviointitoimintaa, mitä sanoja käyttäisit?

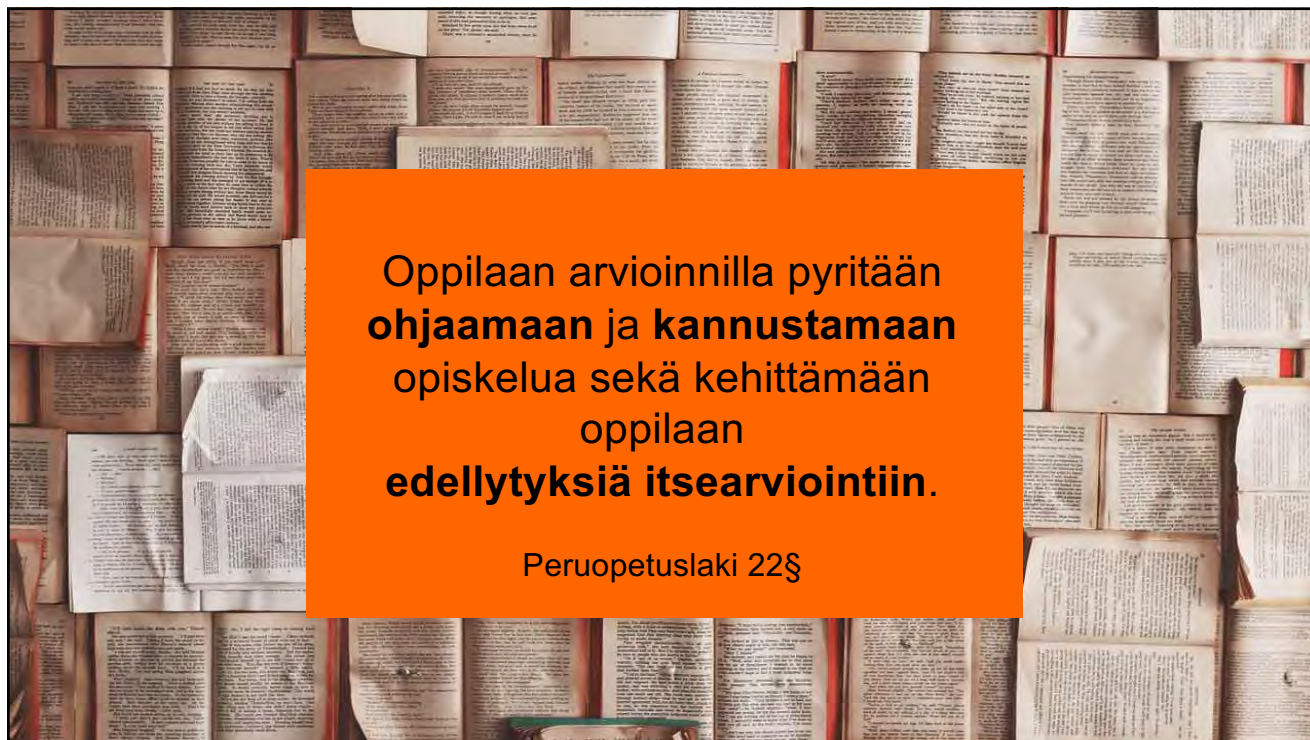
1. Mieti ja kirjoita esim. 6 sanaa paperillesi
2. Kiertele salissa ja vaihda vastaan tulevien kanssa sanoja perustellen, lisää omaan listaasi kuulemiasi sanoja
3. Et saa sanoa samaa sanaa kuin kerran
4. Kun olet koonnut yhteensä kaksinkertaisen määrän alkuperäiseen verrattuna, palaa paikallasi

Päivän kuvaus

Koulutuspäivässä keskitytään oppimisen aikaiseen arviointiin, näin käsittelyssä ovat erityisesti formatiivinen arviointi, palaute sekä oppilaiden itsearviointi ja vertaisarviointi.

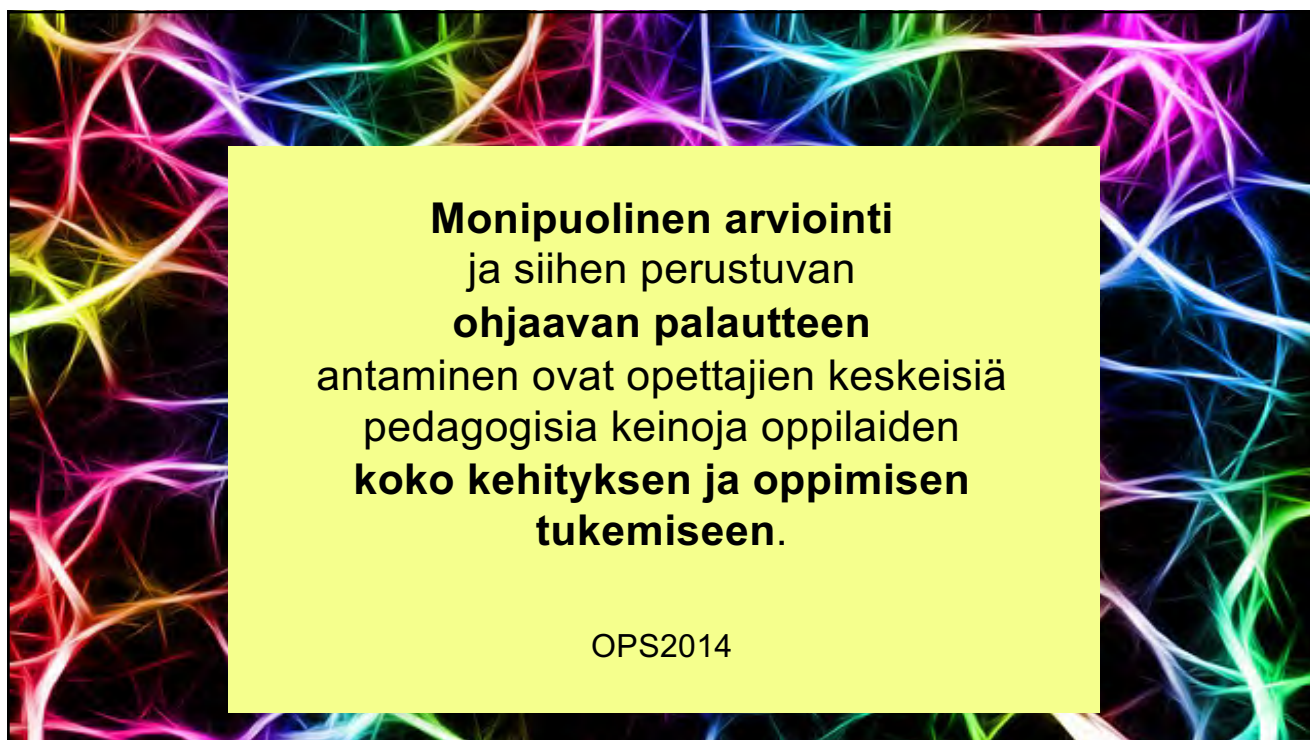
- Monipuolisen arvioinnin kytkeytyminen opetuksen ja oppimisen prosessiin
- Hyvä arviointi ja palaute suuntaa tulevaan, ei menneeseen
- Kysymisen ja vuorovaikutuksen taito arvioinnin ytimessä
- Metakognitio ja oman oppimisen ymmärrys ja omistajuus
- Myönteisten uskomusten ja motivaation tukeminen arvioinnilla
- Itsearviointin ja vertaisarviointin kieli ja käsitteet
- Dynaaminen arviointikäytäntö oppimisen tukena

Perusopetuksen opetus- ja ohjaushenkilöstölle suunnattu workshop-tyyppinen koulutus sisältäen ajattelua aktivoivia luento-osuuksia ja toiminnallista työskentelyä. Luento-osuuksissa teemaa lähestytään tutkimuksen ja käytännön esimerkkien näkökulmasta. Vertaistyöskentelyssä syvennetään ymmärrystä ja ideoitaan menetelmiä arkeen mukaan

Oppilaan arvioinnilla pyritään **ohjaamaan ja kannustamaan** opiskelua sekä kehittämään oppilaan **edellytyksiä itsearviointiin.**

Peruopetuslaki 22§

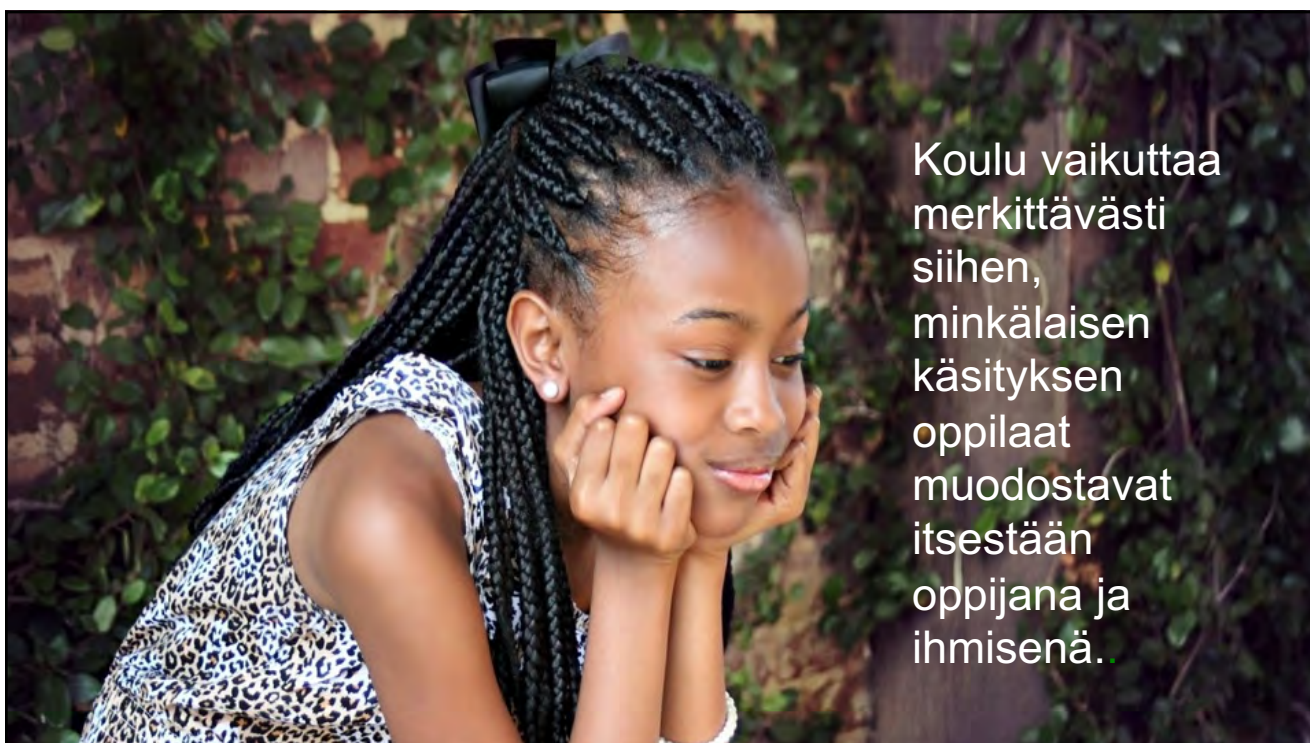

Monipuolinen arviointi
ja siihen perustuvan
ohjaavan palautteen
antaminen ovat opettajien keskeisiä
pedagogisia keinoja oppilaiden
koko kehityksen ja oppimisen
tukemiseen.

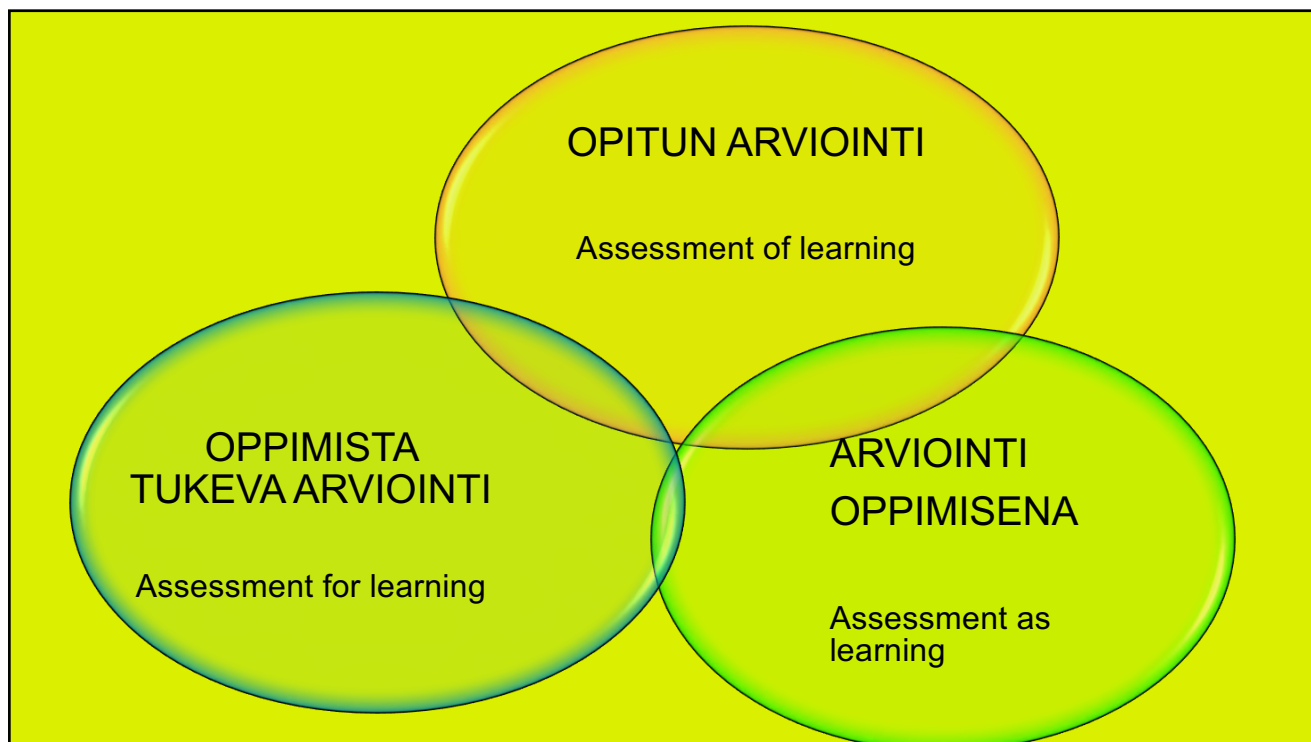
OPS2014

ASSIDERE

= istua vieressä

Koulu vaikuttaa merkittävästi siihen, minkälaisen käsityksen oppilaat muodostavat itsestään oppijana ja ihmisenä.

Metakognitio

Metakognitio tarkoittaa oppijan tietoisuutta omasta tiedonkäsittelystään, älyllisestä toiminnastaan ja edelleen hänen taitoaan hyödyntää tätä tietoa, kun hän ohjaa omaa oppimistaan erilaisissa oppimistilanteissa.

Vähän tarkemmin

oppimisprosessissa oman opiskelun ja siihen kohdistuvien ajatusmallien ja tunteiden välisen suhteen tutkimista, oppimisstrategioiden tietoista tarkastelua ja valintaa, oppimistyylien tiedostamista, ymmärtämisen tarkkailua, tavoitteiden asettamista ja niiden saavuttamisen arvioimista, oppimisen arvioimista ja havaitsemista, tarkkaavaisuutta, oppimisen ja muistamisen strategioita ja niiden tiedostamista.

Peltomäki, 1996

Metakognitiivinen tieto

Oppija tietää ja tiedostaa omaan ja yleiseen tietämiseen liittyviä asioita

▪ Persoonatieto

• Käsitys itsestä ja muista tiedonkäsittelijöinä

▪ Tehtävätieto

• Erialaisten tehtävien ja niiden piirteiden vaikutuksista suorituksiin ja toimintaan

▪ Strategiatieto

• Tieto erilaisista toimintatavoista ja niiden merkityksestä tavoitteiden saavuttamiseen

Flavell

Metakognitiivinen taito

Oppija valvoo ja säätelee omaa oppimistaan eli hyödyntää tietojään oppimisessa

▪Suunnittelutaito

Tavoitteiden ja vaatimusten määrittely
Toimintatapojen valinta suhteessa resursseihin ja tehtävään
Osatavoitteiden suunnittelu
Tuloksellisuuden ennustaminen

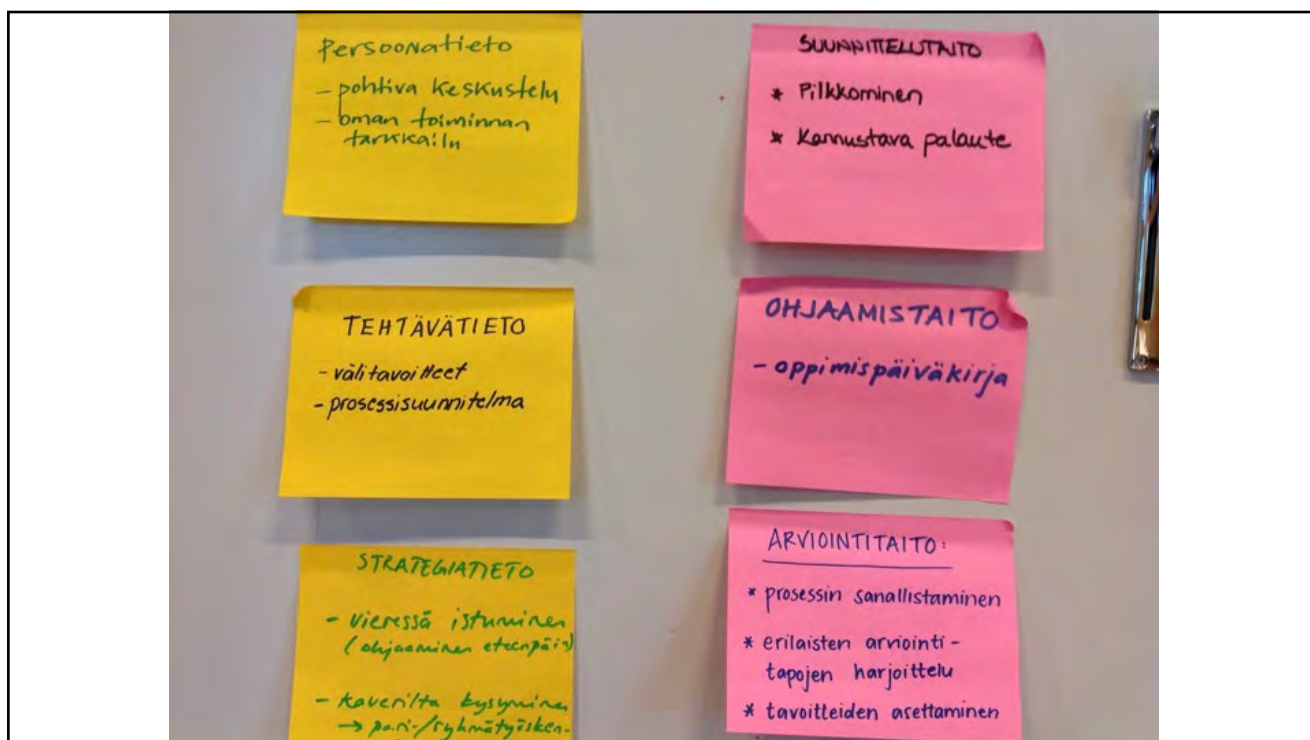
▪Ohjaamistaito

Toiminnan aikainen valvonta
Valittujen toimintatapojen tehokkuuden arviointi
Toimintatapojen muutoksen arviointi

▪Arviointitaito

Tarkistaminen
Suorituksen lopettamishetken arviointi ja päättäminen
Tehtävään palaamisen tarpeen arviointi

Flavell

Metakognitiota ohjaavia kysymyksiä

- Mikä on ongelma?
- Mitä tiedät tästä jo?
- Mitä tarkoittaa?
- Mitä tietoja tarvitset?
- Mihin perustuu?
- Miten ajattelet toimia?
- Millaisen suunnitelman teet?
- Aivan oikein, mutta mistä sinä tiesit?
- Miten sait asian selville?
- Mitä muita tapoja voisi olla?
- Mitä siitä seuraa?
- Mistä johtuu?
- Milloin muulloin sinun tarvitsee?

- Mitä teit äsken?
- Miten pääsit tähän?
- Mitä arvelet tapahtuneen, jos olisit tehnyt toisin?
- Mitä sinun pitää tehdä seuraavaksi?
- Mitä teet ensin?
- Mitä teet seuraavaksi?
- Miten valvot työskentelyäsi?
- Mitä jälkitöitä pitää tehdä?
- Mistä tiedät, oletko onnistunut työssäsi?
- Miltä tuntui tehdä tämä työ?
- Mitä uutta opit?
- Mikä oli erilaista eiliseen verrattuna?

Oppimaan oppiminen on

yksilön valmiutta ottaa vastaan uusia oppimishaasteita ja sitoutua niiden vaatimaan työhön.

Kts. Koulutuksen arviointikeskuksen julkaisut

Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista.

Mindset (Dweck, 2006)

Kasvun asenne (Growth Mindset)

- Älykyys on kehittyvää
- Haluaa haastaa itseään, etsii tilaisuuksia
- Ponnistelee ja näkee sen edistävän kehitystä
- Hyötyy kriittisestäkin palautteesta
- Näkee toisten menestyksen merkityksellisenä
- Ilo, uteliaisuus
- Päämäärä OPPIA

Pysyvyyden tila (Fixed Mindset)

- Älykyys on pysyvää, annettu ominaisuus
- Välttelee haasteita
- Luovuttaa helposti, ei arvosta ponnistelua
- Ei hyödynnä palautetta, pelkää
- Toisten menestys on uhka
- Pelko, vihamielisyys
- Päämäärä NÄYTTÄÄ FIKSULTA

<https://fi.pinterest.com/pin/504332858249903904/>

Mikä edistää oppimista eniten?

- Resurssit
- Opiskeluun käytetty aika
- Strukturoitu opettajajohtoinen työskentely
- Palautteen anto
- Tvt opetusvälineenä
- Kotitausta
- Luokalle jättäminen
- Luokkakoko
- Tutkiva oppiminen

Opetusmenetelmien ja -järjestelyjen vaikutus oppimistuloksiin (John Hattie 2005)

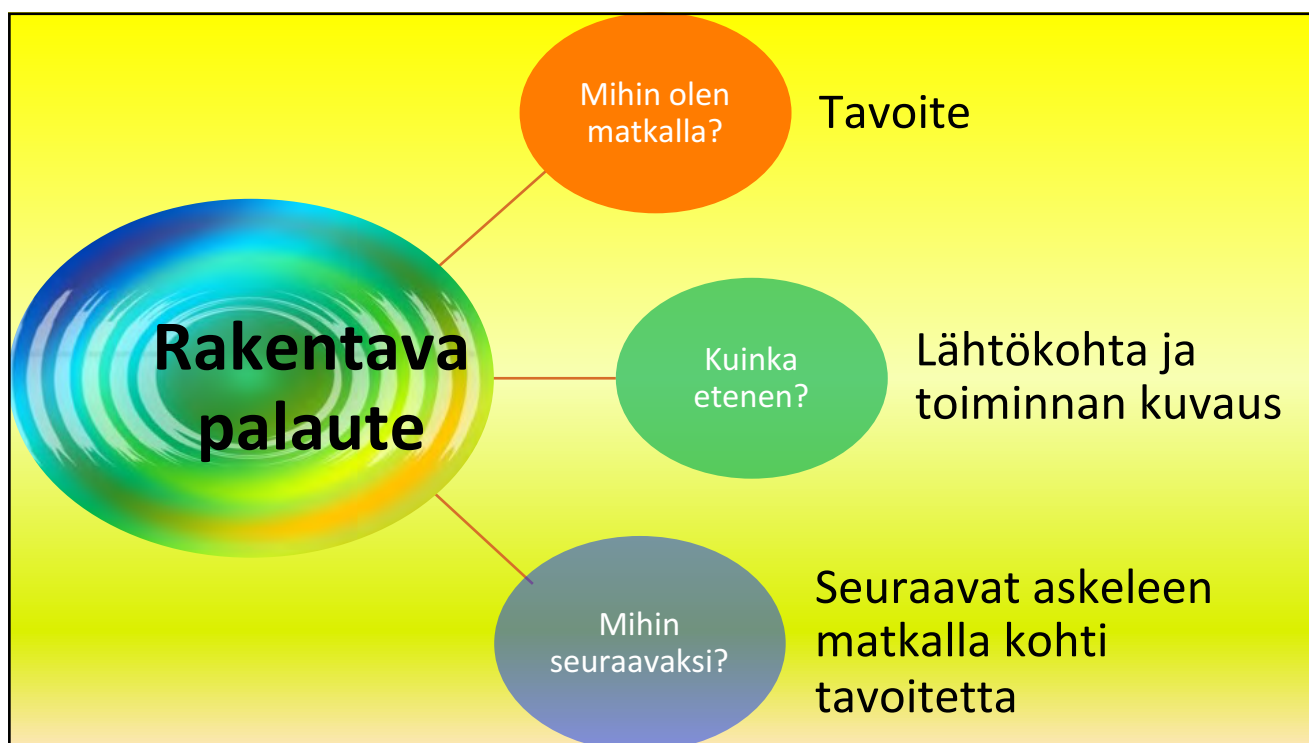
	Interventio- tai opetusmenetelmä	Efekti koko
1	Palautteen anto	0,81
2	Strukturoitu opettajajohtoinen opetus (direct instruction)	0,81
3	Aiempi osaaminen	0,80
4	Häiriötä aiheuttavien oppilaiden puuttuminen luokasta	0,79
5	Opetuksen laatu	0,67
6	Foneettinen tietoisuus (vrt. kohta 43)	0,66
7	Aikainen puuttuminen oppimisen ongelmiin	0,64
8	Vertaisarviointi	0,63
9	Oppimistavoitteiden haastavuus	0,59
10	Itsearviointin käyttö	0,56
11	Tavoitteellinen oppiminen (mastery learning)	0,55
12	Interaktiivinen videoiden käyttö	0,54
13	Luokkatovereiden vaikutus (peer influence)	0,50
14	Kaksikielinen opetus (toisen kielen puhujille)	0,49
15	Oppimistaidot	0,49

Käännös S.Kupiainen

	Interventio- tai opetusmenetelmä	Efekti koko
16	Sosio-ekonominen tausta	0,48
17	Opettajan jatkuva ammatillinen kehitys	0,48
18	Tutorointi	0,47
19	Kognitiivisesti strukturoitu oppiminen (advanced organizers)	0,46
20	Hypermedian käyttö opetuksessa	0,46
21	Vanhempien tuki ja kiinnostus (Parent involvement)	0,43
22	Kotitausta (Home environment)	0,42
23	Minäkuva (Self-concept)	0,40
24	Yksilöity opetus	0,39
25	Opiskeluun käytetty aika (Time-on-task)	0,37
26	Kotityöt	0,35
27	Tietokoneavusteinen opetus	0,32
28	Nopeutettu eteneminen opinnoissa (Acceleration)	0,32
29	Testaamisen tiheys	0,32
30	Laskimien käyttö	0,20

	Interventio- tai opetusmenetelmä	Efekti koko
31	Kognitiiviset strategiat (Learning hierarchies)	0,19
32	Monikulttuuriset opetusryhmät (Desegregation)	0,19
33	Heterogeeniset opetusryhmät (Mainstreaming)	0,19
34	Resurssit (Finances)	0,18
35	Käyttäytymisen sääntely (Behavior objectives)	0,18
36	Opettajan esittämien kysymysten laatu	0,17
37	Ohjelmoitu (ATK) opetus (Programmed instruction)	0,14
38	Osaamistason mukainen ryhmittely (Ability grouping)	0,14
39	Opettajien odotukset osaamisen suhteen	0,14
40	Luokkakoko	0,13
41	Ravinto	0,12
42	Ongelmaperustainen oppiminen	0,06
43	Sanalukuohjelmat (Whole language programs)	0,06
44	Avoimet vs. perinteiset luokkahuoneet	0,04
45	Kesäloma	-0,07
46	Luokalle jättäminen	-0,20

Oppimista tukeva palaute auttaa oppijoita ymmärtämään

- ✓ Mitä heidän on tarkoitus oppia?
- ✓ Mitä he ovat jo oppineet?
- ✓ Miten he voivat edistää omaa oppimistaan ja parantaa suoriutumistaan?

OPS 2014

Hyvästä palautteesta oppija ymmärtää...

- mitä tavoiteltiin
- mihin asioihin opettaja on kiinnittänyt huomiota
- miltä kriteerejä on käytetty, millä perusteella opettaja antaa palautteen
- miten itse on edennyt suhteessa tavoitteisiin
- mitä itse voisi tehdä edistyäkseen ja saavuttaakseen tavoitteet

Opettajan hyvät arviointikysymykset

- miten oppija muistaa keskeiset asiat ja käyttää asiaa kuvaavia käsitteitä
- miten oppija osaa kuvata asiaa tai kertoa siitä
- miten oppija löytää/hahmottaa opiskeltavan asian pääkohdat
- miten oppija esittää oman arvionsa asiasta
- miten oppija yhdistelee oppimiaan asioita tai muokkaa niitä uudenlaiseksi kokonaisuudeksi
- miten oppija kuvaa päättelyään
- miten oppija käyttää tietojaan uusissa yhteyksissä ja ongelmanratkaisussa
- miten oppija perustelee ajatteluaan ja sen tuloksia
- miten selkeästi oppija osaa kertoa tai selittää johtopäätöksensä

Arviointivuorovaikutus

Arviointi on osa oppimista ja luonteva osa oppimistilanteita
 Keskustelua, pohdintaa, juttelua mm. siitä,
 mitä tavoittelen?
 miten toimin?
 miten sujui ?
 mitä opin?
 miten työskentelen?
 innostuinko?
 mitä tavoittelen jatkossa?
 miten kannattaisi toimia ensi kerralla?

Palautteen tasoja

Persoonataso

- Millainen oppilas on?
- Mitkä ovat oppilaan kyvyt?

Itsesäätelyn taso

- Miten oppilas ohjaa, säätelee ja muokkaa toimintaansa saavuttaakseen tavoitteensa?
- Itsearviointia

Prosessin taso

- Mitä hyötyä tehtävästä on, miten liittyy muuhun
- Oppimisprosessin reflektio ja virheiden analyysi

Tehtävän taso

- Kuinka oppilas on menestynyt tehtävässä?
- Miten suoriutuu?

Itsearviointista

Tilaa oppimisen ja opintojen **edistymisen** **pohdintaan** yksilönä ja ryhmänä

Oman oppimisen ja edistymisen ja niihin **vaikuttavien tekijöiden havainnointia**

Omien ja muiden erilaisten oppimisen tapojen, **vahvuuksien ja onnistumisten** tunnistaminen

Itseohjautuvuuden tukeminen

-> **miten voin itse vaikuttaa oppimiseeni**

RISTINOLLA!

Aseta itsellesi arvioinnin kehittämisen **tavoitteet** ja **pvm**, johon mennessä pyrit saavuttamaan ne.

Kirjaa tavoitteisiin johtavat konkreettiset **teot**.

Luostarinen, 2016

RISTINOLLA

Ennen työskentelyn aloitusta oma tavoitetaso / pyrkimys merkitään **ympyrällä**.
Työskentelyn päätteeksi arvioidaan **rastilla**, mille tasolle päästiin.

TAVOITTEET	1	2	3	4	5
Tavoite 1: Teot:		X	○		
Tavoite 2 Teot:			X	○	
Tavoite 3: Teot:			○	X	
Tavoite 4: Teot:		X		○	

Luostarinen, 2016

VÄRIKODAUS

	Aino	Abdul	Leo	Maria	Oliver	Niko	Helmi	Nea
Tavoite 1	■	■	■	■	■	■	■	■
Tavoite 2	■	■	■	■	■	■	■	■
Tavoite 3	■	■	■	■	■	■	■	■
Tavoite 4	■	■	■	■	■	■	■	■
Tavoite 5	■	■	■	■	■	■	■	■

■	Osaan ja pystyn auttamaan muita.
■	Osaan itsenäisesti, mutta tarvitsen vielä harjoitusta.
■	Tarvitsen opetusta ja ohjausta.

Luostarinen, 2016

LÖÖPPI!

1. Minkä otsikon tai lööpin antaisit tämän päivän oppimisellesi?
2. Kirjoita otsikkosi paperiliuskalle
3. Jaa parin kanssa otsikkosi ja vaihtakaa lappuja
4. Esittäkää saamanne uudet otsikot muutamalle muulle ja vaihtakaa taas otsikoita jne.

Dynaaminen arviointi on väline kognitiivisten taitojen arviointiin

- miten tämä henkilö oppii/suoriutuu parhaiten
- millaisesta tuesta ja ohjauksesta hän hyötyy
- miten oppimisympäristöä ja materiaalia voi muokata niin, että hän hyötyy eniten

Koe dynaamiseen tapaan

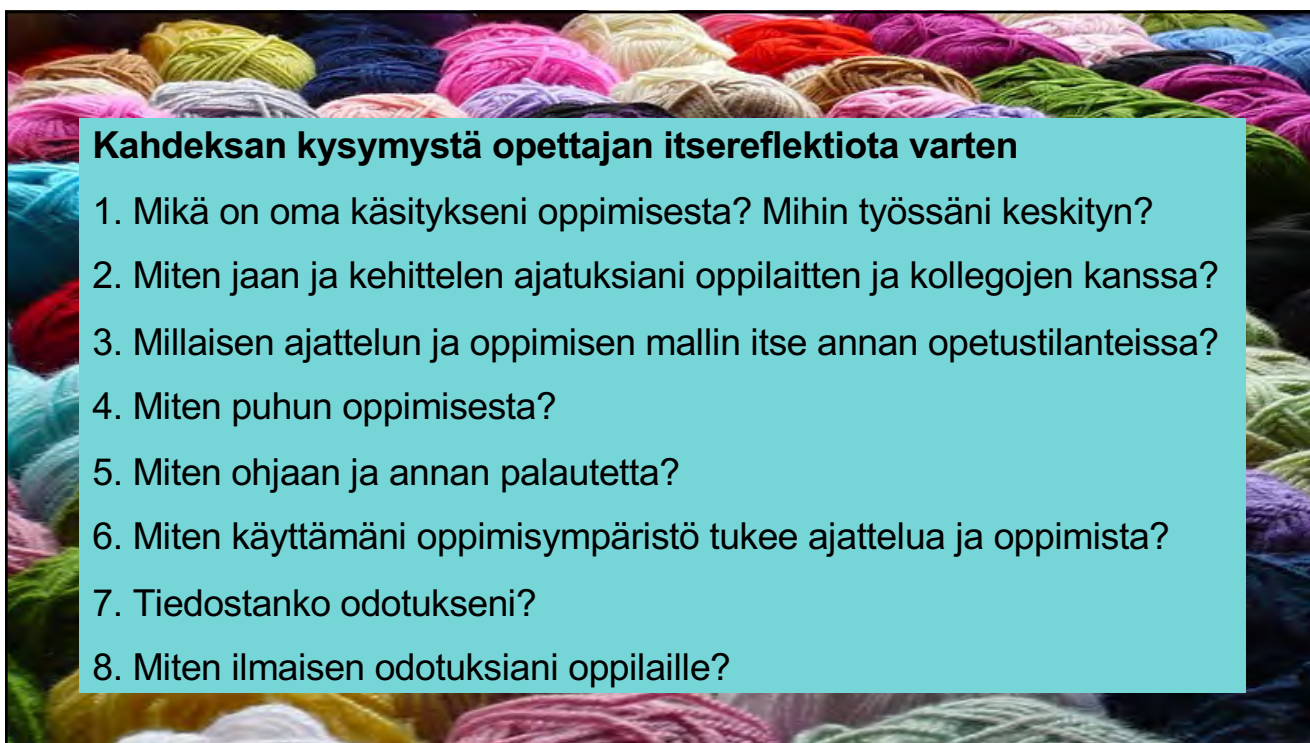
1. Oppilas/oppilaat tekee opintojaksoon kuuluvan kokeen **itsenäisesti**.
2. Opettaja käy oppilaan kanssa kokeen läpi niin että **havaitaan kohdat, joissa oppilas on onnistunut, joita vielä pitäisi harjoitella ja jotka tuntuvat ehkä ylivoimaisilta**. Korostetaan sitä, että **virheistä on mahdollisuus oppia** eivätkä ne ole haitallisia tässä tapauksessa.
3. **Etsitään haastaviin kohtiin vielä yhdessä ratkaisuja**. Oppilasta ohjataan opiskelemaan tarvittavia asioita vielä uudelleen ja autetaan tarpeen mukaan esimerkiksi kielen ja käsitteiden, strategioiden ja kokonaisuuksien hahmottamisessa.
4. Oppilas tekee samantapaisen kokeen, ehkä rinnakkaisversion, **uudelleen itsenäisesti**.
5. Opettaja ja oppilas vertaavat yhdessä saavutettua tulosta aiempaan ja pohtivat, **millaista kehitystä on tapahtunut ja mistä se on johtunut**. **Huomiota kiinnitetään erityisesti edistysaskeleisiin**.

Mihin lapsi tänään pystyy aikuisen kanssa, siihen hän kykenee huomenna itse.

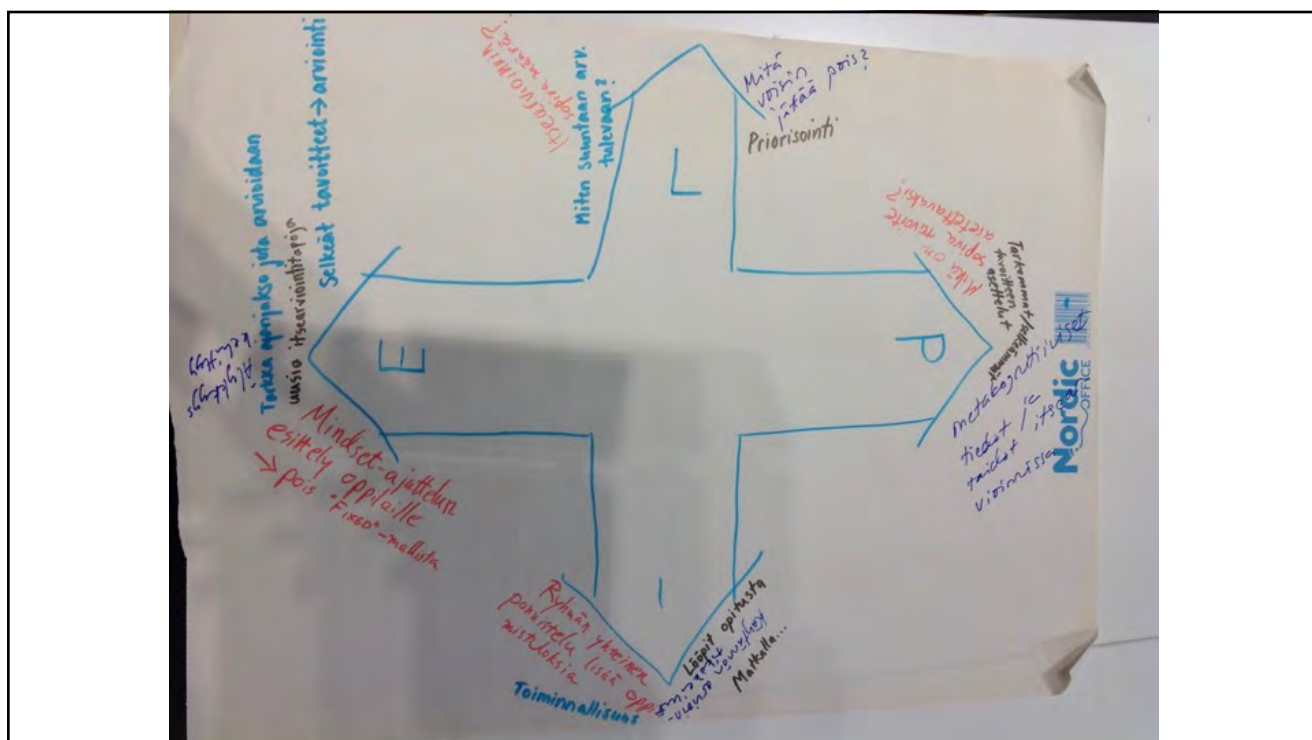
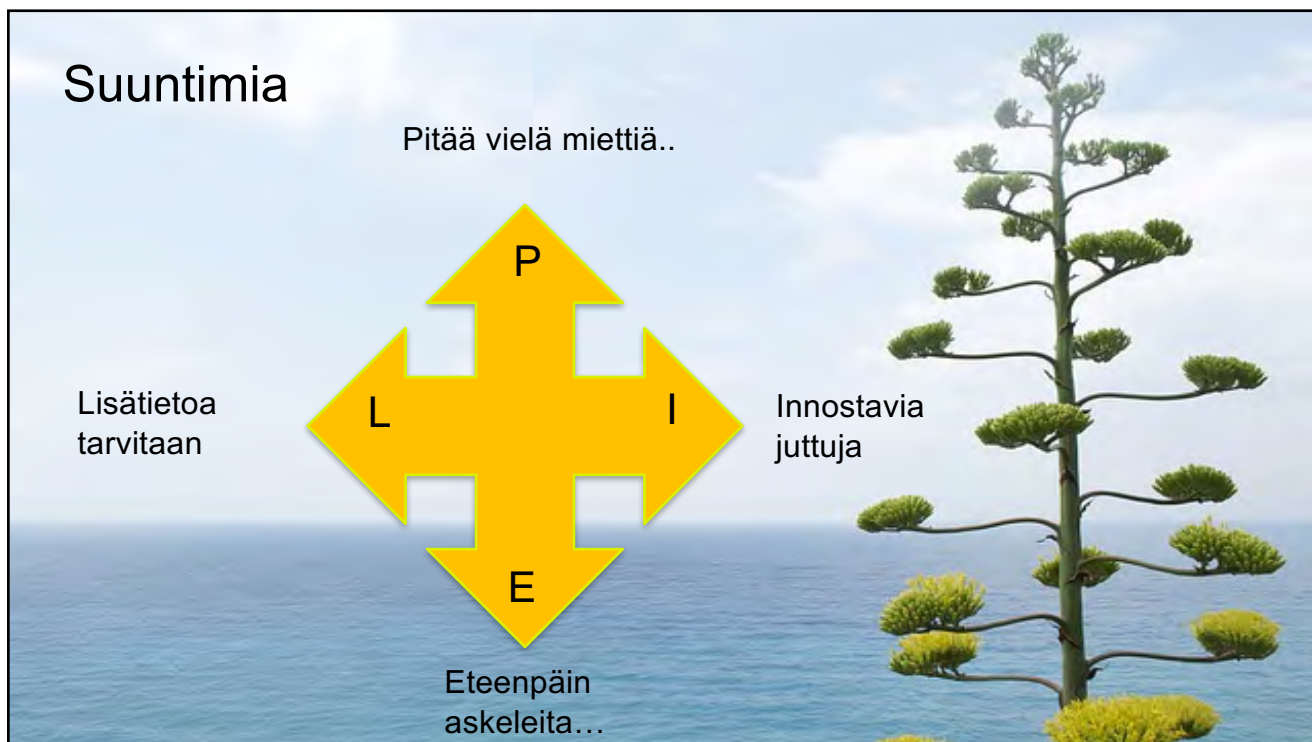

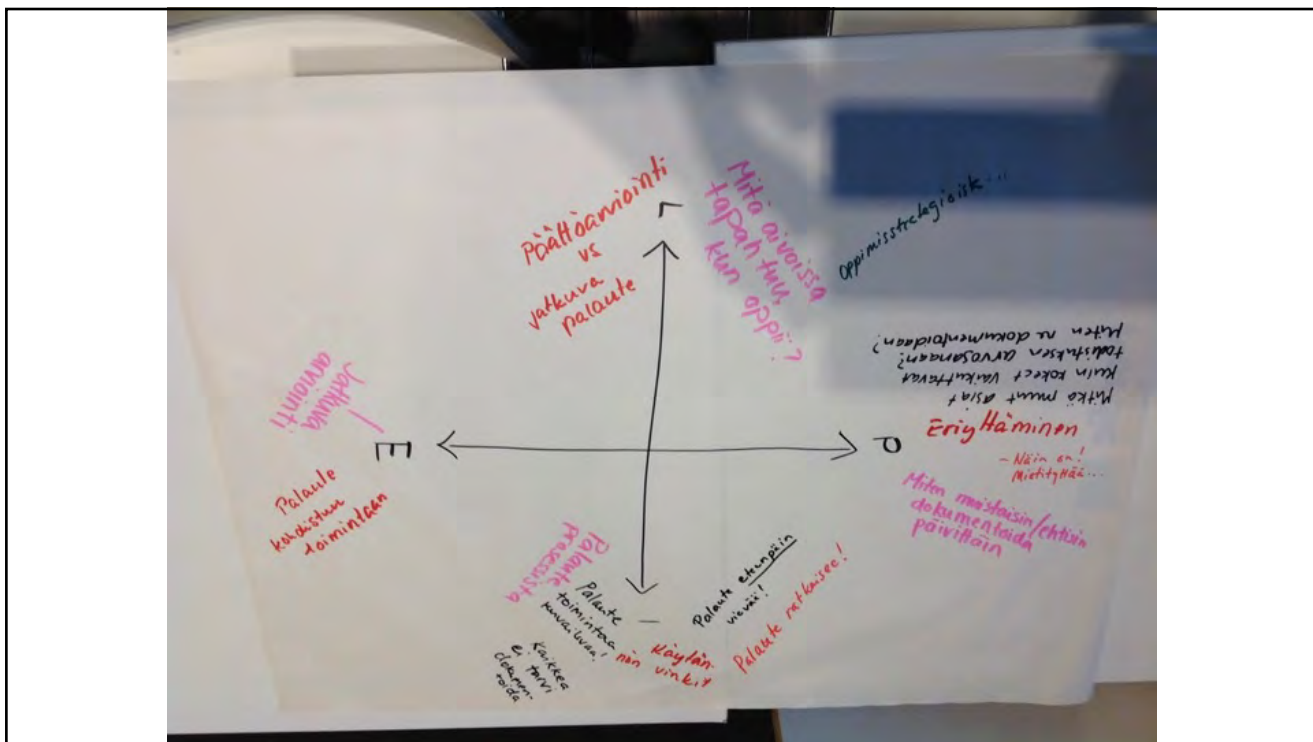
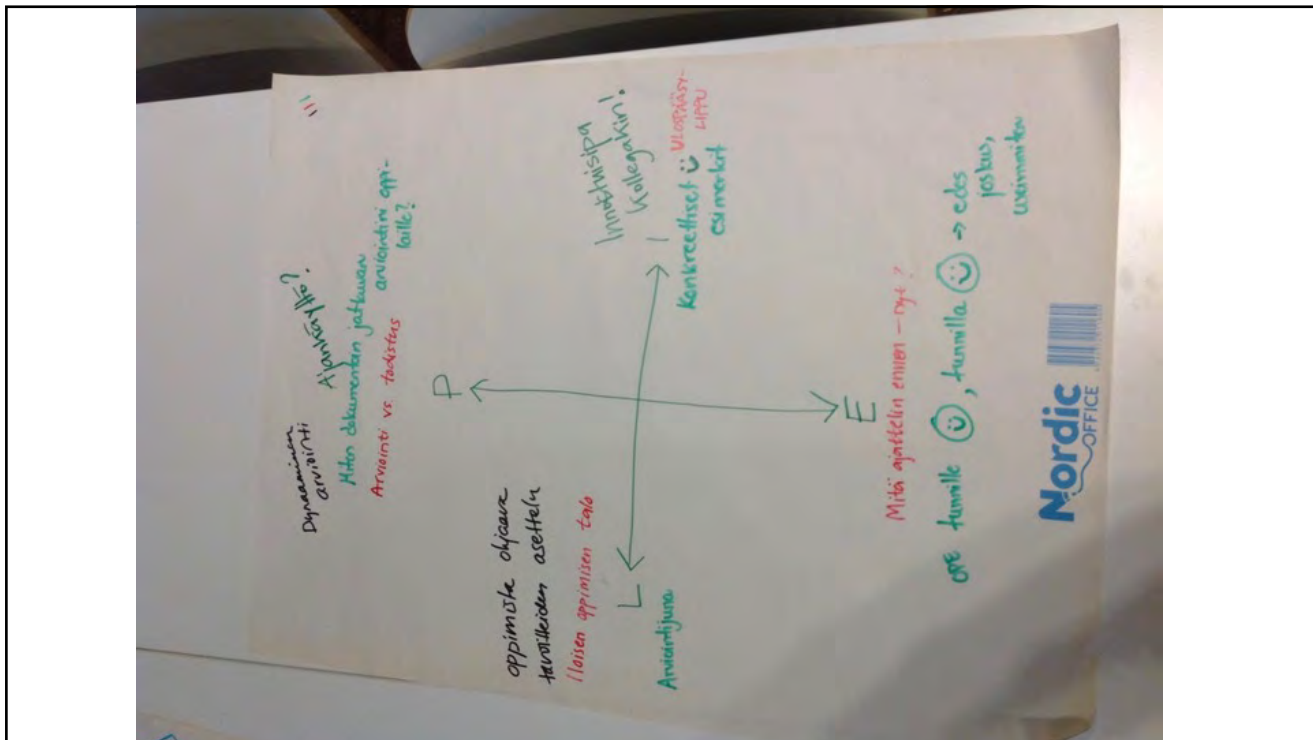
Arviointi on myös
opettajien
itsearvioinnin ja
oman työn
reflektoinnin ja
kehittämisen
väline.

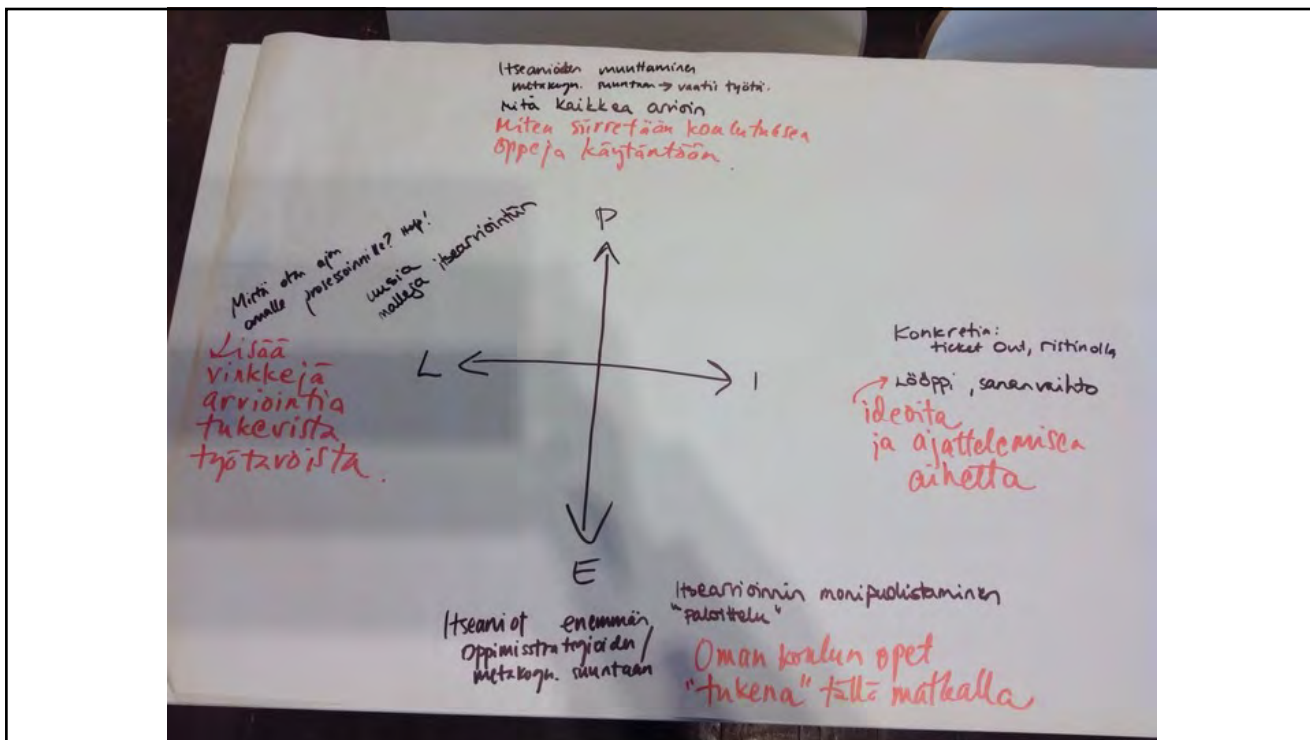
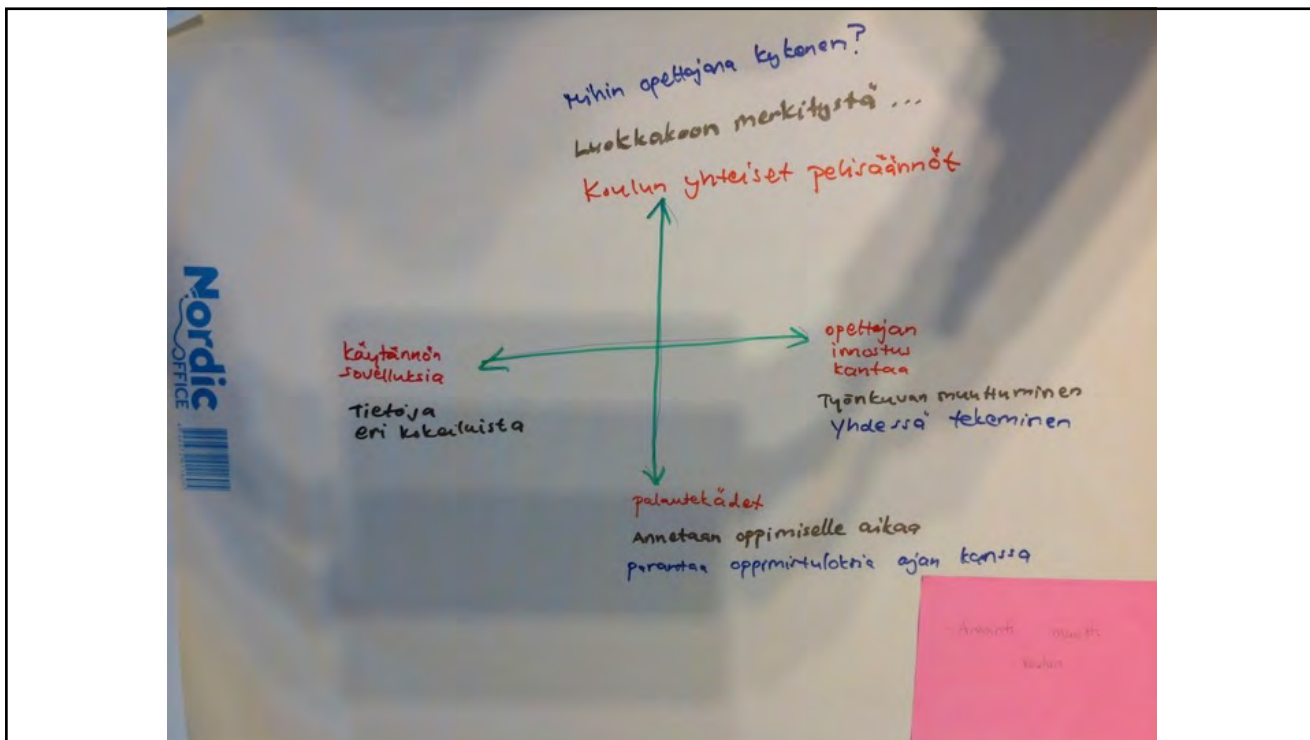

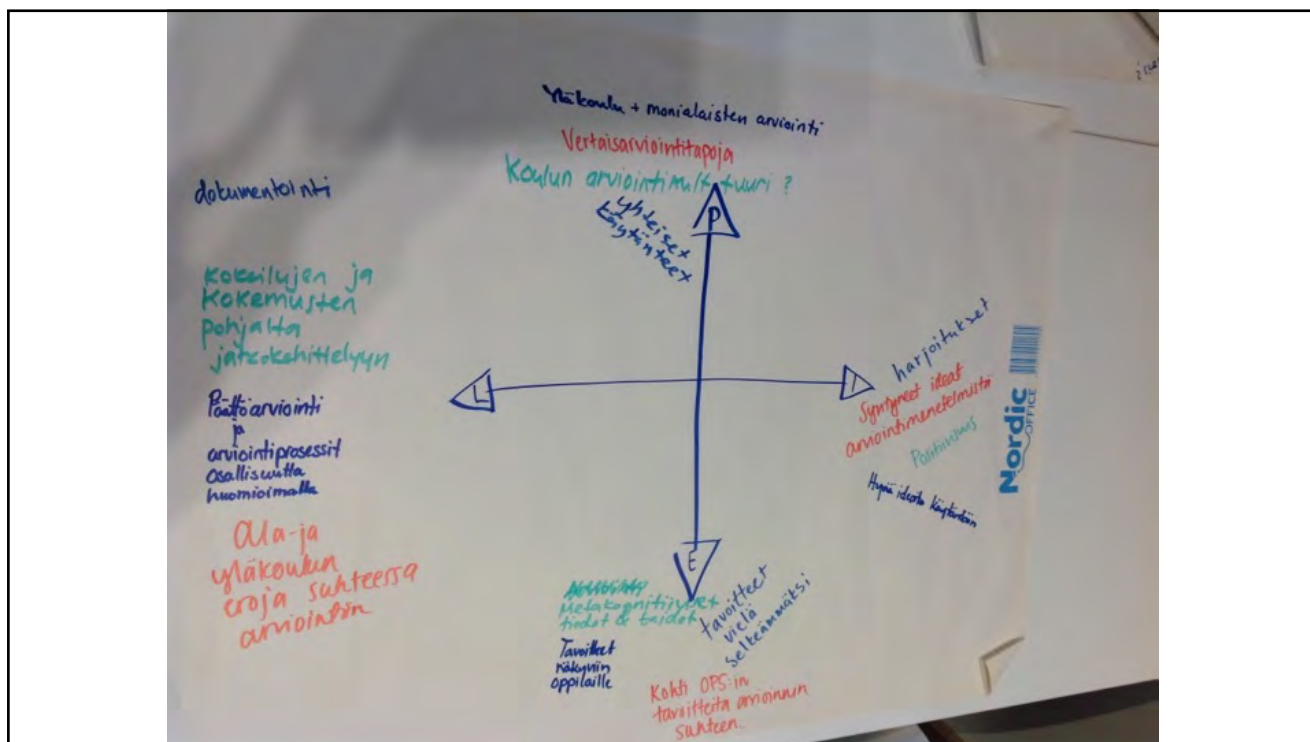
Kahdeksan kysymystä opettajan itsereflektiota varten

1. Mikä on oma käsitykseni oppimisesta? Mihin työssäni keskityn?
2. Miten jaan ja kehittelen ajatuksiani oppilaitten ja kollegojen kanssa?
3. Millaisen ajattelun ja oppimisen mallin itse annan opetustilanteissa?
4. Miten puhun oppimisesta?
5. Miten ohjaan ja annan palautetta?
6. Miten käyttämäni oppimisympäristö tukee ajattelua ja oppimista?
7. Tiedostanko odotukseni?
8. Miten ilmaisen odotuksiani oppilaille?

KIITOS!

Päivi Nilivaara
 paivi.nilivaara@innoline.fi

 @PaiviNilivaara

 Päivi Nilivaara

 www.facebook.com/innolineoy/

